

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4072/2018
14.11.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Никола Тадић, адвокат из ..., против тужене Фабрике „ББ“ АД ..., кога заступа пуномоћник Страхиња Давидов, адвокат из ..., ради утврђења исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 4071/17 од 01.02.2018. године, у седници одржаној 14.11.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 4071/17 од 01.02.2018. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 416/16 од 20.09.2017. године, ставом првим изреке, усвојен је приговор пресуђене ствари. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се утврди да између тужиоца и туженог постоји правни основ стицања без основа који је настао доношењем правноснажне пресуде Основног суда у Новом Саду П1 2148/13 од 26.02.2015. године, која је потврђена пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 960/15 од 27.05.2015. године којима је утврђено да је апсолутно ништав Уговор о посебном ангажовању од 09.09.1997. године закључен између тужиоца, као пуномоћника и тужене као наручиоца заступања чиме је због касније отпалог основа тужени стекао без основа јер тужиоцу није исплатио накнаде и награде из члана 5. и 6. Уговора о посебном ангажовању од 09.09.1997. године које су уговорене сразмерно од остварене користи по основу постигнутог успеха и изванредно постигнутог успеха услед посебног, додатног и ванредног ангажовања тужиоца у заступању туженог у својству пуномоћника туженог у привредном спору који се водио пред Привредним судом у Новом Саду под бројем П 1868/10 и којим тражи да суд обавезе туженог да по основу неоснованог обогаћења тужиоцу на име неисплаћених уговорних накнада и награда по Уговору о посебном ангажовању исплати износ од 405.612,06 УСД са домицилном каматом обрачунатом за период 31.10.2006. до 24.12.2012. године, а за период од 25.12.2012. године до коначне исплате по стопи која је прописана Законом о затезној камати, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС важећем на дан исплате, износ од 2.000.000,00 динара са законском затезном каматом обрачунатом почев од 26.12.2012. године до

коначне исплате, износ д 18.671,65 УСД са домицилном каматом обрачунатом за период од 31.10.2006. до 24.12.2012. године, за период од 25.12.2012. године до коначне исплате по стопи која је прописана Законом о затезној камати, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС важећем на дан исплате, као и да му надокнади све прузроковане трошкове поступка са законском затезном каматом обрачунатом од дана доношења првостепене пресуде до исплате, све у року од осам дана под претњом извршења. Ставом трећим изреке, тужилац је ослобођен обавезе плаћања судских такси, а ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 168.900,00 динара у року од 15 дана.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 4071/17 од 01.02.2018. године, ставом првим изреке, жалба тужиоца је делимично усвојена делимично одбијена па је пресуда Вишег суда у Новом Саду П 416/16 од 20.09.2017. године укинута у делу одлуке из става два изреке којим је одбијен део тужбеног захтева којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу по основу неоснованог обogaђења на име неисплаћених уговорних накнада и награда по Уговору о посебном ангажовању исплати износ од 405.612,06 УСД, са домицилном каматом обрачунатом за период од 31.10.2006. године до 24.12.2012. године, а за период од 25.12.2012. године до коначне исплате по стопи која је прописана Законом о затезној камати, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС важећем на дан исплате; износ од 2.000.000,00 динара са законском затезном каматом обрачунатом почев од 26.12.2012. године до коначне исплате; износ од 18.671,65 УСД са домицилном каматом обрачунатом за период од 31.10.2006. године до 24.12.2012. године, а за период од 25.12.2012. године до коначне исплате по стопи која је прописана Законом о затезној камати, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате и у том делу тужбу одбацио док је у преосталом побијаном одбијајућем делу одлуку о тужбеном захтеву из става два изреке и делу одлуке о трошковима поступка из става четири изреке пресуде потврдио. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11...55/14) и утврдио да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се истичу битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 199. ЗПП, које су истицане и у поступку по жалби. Имајући у виду да се другостепени суд правилно изјаснио о непостојању наведених битних повреда одредаба парничног поступка, у другостепеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 199. став 1. ЗПП, као ревизијски разлог по члану 407. став 1. тачка 3. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је по занимању дипломирани правник. Био је запослен у радном односу код туженог од 1996. године на радном месту директора Општег сектора, а од 2000. године на радном месту директора Правног и општег сектора. До 2000. године тужилац никада није био ангажован на правним пословима заступања туженог у судским поступцима, већ је тужени за те потребе ангажовао више пуномоћника адвоката. У периоду када је тужилац био у радном односу код туженог, по тужби из 1993. године пред Привредним судом у Новом Саду је текла парница против овде тужене такође у својству тужене по тужби „ВВ“ ... као тужиоца првог реда и „ГГ“ ... као тужиоца другог реда, ради исплате купопродајне цене за брусницу са прибором у износу од 373.433,18 УСД. У тој парници, тужену је заступао пуномоћник у личности адвоката Васе Ђукановића из Назначена парница је била значајна за тужену. Након што је донета првостепена пресуда на штету тужене између овде парничних странака је закључен уговор о посебном ангажовању дана 09.09.1997. године, у коме је тужилац посебно ангажовано лице односно пуномоћник у парници, а тужена је наручилац посла. Уговор је потписао у име тужене заменик генералног директора ДД, а да га претходно није прочитао, а ово из разлога што је на уговору видео параф Правног сектора, што је подразумевало да је као документ прошао одговарајућу контролу. Овај уговор је сачинио лично тужилац, а у деловодну књигу тужене је заведен 09.09.1997. године. ЂЂ, генерални директор туженог је за овај уговор сазнао тек када је тужилац први пут тужио овде туженог. У складу са тим уговором, тужилац је преузео рад на наведеном предмету, па је 06.04.1998. године генерални директор потписао пуномоћ којим је овластио тужиоца да заступа тужену пред судом у том спору. Парница пред Привредним судом окончана је пресудом Врховног касационог суда број Прев 38/12 од 01.08.2012. године којом је преиначена другостепена пресуда и тамо тужилац – првотужена „ЕЕ“ из ... је обавезана да туженој ББ исплати износ од 405.612,06 УСД са домицилном каматом од 31.10.2006. године све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Уговором о посебном ангажовању који су тужилац и тужени потписали дана 09.09.1997. године је било уговорено да у случају успеха у поменутом привредном спору сва корист која буде досуђена туженом припадне тужиоцу укључујући и трошкове поступка. Иначе, код туженог тужилац није обављао послове заступања у судским поступцима, већ само у предмету против „ВВ“ АД ... и „ГГ“ Тужиочев радни однос код туженог престао је на основу решења од 15.10.2013. године отказом уговора о раду због учињених повреда радних обавеза и због непоштовања радне дисциплине. Тужилац је против туженог пред Основним судом у Новом Саду покренуо парницу ради накнаде штете. Предмет је заведен под П 12148/13, а пресудом од 26.02.2015. године одбијен је тужбени захтев тужиоца АА којим је тражио да се обавезе тужена ББ да му по основу неисплаћене накнаде и награде из Уговора о посебном ангажовању број .. од 09.09.1997. године исплати износ од 405.612,06 УСД са домицилном каматом за период од 31.10.2006. до 24.12.2012. године, а са каматом по стопи утврђеној Законом о затезној камати за период од 25.12.2012. године до коначне исплате; износ од 2.000.000,00 динара са законском затезном каматом обрачунатом почев од 26.12.2012. године до исплате; износ од 18.671,65 УСД са каматом по стопи утврђеној Законом о затезној камати за период од 25.12.2012. године до коначне исплате и да накнади тужиоцу све трошкове парничног поступка, све у року од осам дана. Ставом другим изреке назначене пресуде усвојен је противтужбени захтев

тужене ББ и утврђено је да је уговор о посебном ангажовању закључен 09.09.1997. године између парничних странака апсолутно ништав.

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом Гж1 980/15 од 27.05.2015. године, преиначио решење о трошковима поступка, тако што је одбио захтев туженог за накнаду трошкова поступка у износу од 270.500,00 динара, па до досуђеног износа од 319.500,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења па до исплате, а жалбу тужиоца у преосталом делу одбио и потврдио пресуду Основног суда у Новом Саду П1 2148/13 од 26.02.2015. године. Одбијен је и захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде Апелационог суда у Новом Саду, тужилац је изјавио ревизију. Врховни касациони суд је пресудом Рев2 1863/15 од 06.04.2016. године ревизију одбио као неосновану.

У овој парници тужилац постављеним тужбеним захтевом тражи да се утврди да између тужиоца и туженог постоји правни однос стцања без основа, који је настао доношењем правноснажне пресуде Основног суда у Новом Саду П1 2148/13 од 26.02.2015. године, те исплату одређених новчаних износа.

При овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд је нашао да је тужбени захтев тужиоца неоснован, а ово из разлога што је пресудом Основног суда у Новом Саду П1 2148/13 од 26.02.2015. године тужбени захтев тужиоца по истом основу одбијен као неоснован, а истом пресудом је усвојен противтужбени захтев тужиоца и утврђено да је уговор о посебном ангажовању закључен 09.09.1997. године између парничних странака апсолутно ништав.

Апелациони суд у Новом Саду налази да је првостепени суд правилно утврдио чињенично стање али да је првостепени суд делимично погрешио када је тужбени захтев тужиоца одбио као неоснован налазећи да је у делу тужбеног захтева тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му по основу неоснованог обogaћења исплати износе ближе означене у том ставу изреке, укинуо првостепену одлуку у том делу и тужбу одбацио, док је у преосталом делу првостепену пресуду из става два изреке и одлуку о трошковима поступка, потврдио.

При овако утврђеном чињеничном стању, правилно је поступио другостепени суд када је делимично преиначио одлуку првостепеног суда, исту укинуо у делу става два изреке којим је одбијен део тужбеног захтева тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу по основу неоснованог обogaћења на име неисплаћених уговорених награда и накнада по Уговору о посебном ангажовању исплати тражене износе, те је правилно поступио када је тужбу у том делу одбацио, а правилно је поступио Апелациони суд у Новом Саду када је у преосталом делу жалбу одбио као неосновану. Правилно закључује другостепени суд да је пресудом Основног суда у Новом Саду П1 2148/13 од 26.02.2015. године одбијен тужбени захтев тужиоца за исплату траженог износа, те да је у таквом случају првостепени суд требало тужбу у том делу тужбеног захтева да одбаци због примене принципа пресуђене ствари – *res iudicata*. Даље, правилно закључују нижестепени судови да обзиром да је назначеном пресудом утврђено да је Уговор о посебном ангажовању ништав у смислу члана 104.

став 1. Закона о облигационим односима и како по основу наведеног ништавог Уговора ниједна страна међусобно ништа није примила, то нема ни основа за повраћај па тако ни за утврђење да постоји правни основ стицања без основа на страни туженог како је тужилац тражио у преосталом делу постављеног тужбеног захтева. Стоји чињеница да је овде туженој по пресуди Врховног касационог суда Прев 38/12 од 01.08.2012. године исплаћен утужени износ. Међутим, стављењем ван снаге Уговора о посебном ангажовању 09.09.1997. године не значи да се тужена неосновано обогатила јер је предметни новчани износ исти наплатио по основу цитиране пресуде Врховног касационог суда Прев 38/12 од 01.08.2012. године што значи да предметни износ тужени није стекао на рачун тужиоца нити је на тај износ умањена имовина тужиоца, те стога нема места примени одредбе члана 210. и 214. Закона о облигационим односима.

Нису прихватљиви наводи из ревизије да је другостепени суд погрешно када је укинуо првостепену пресуду и одбацио тужбу тужиоца у делу тужбеног захтева везан за стицања без основа, јер се наводно тужбени захтев заснива на другом правном основу стицању без основа за разлику од пресуде Основног суда у Новом Саду П1 2148/13 од 26.02.2015. године, где је одлучивано о тужбеном захтеву тужиоца по основу накнаде штете, а ово из разлога што стоји чињеница да суд није везан правним основом. Даље ради се о истим странкама о истом потраживању, из истог правног односа на који се позива тужилац, па је стога правилан закључак другостепеног суда да је у овом случају тужбу у том делу тужбеног захтева тужиоца требало одбацити, као недозвољену.

Из напред изнетих разлога применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа
судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић